

Mišljenje 07/2025 o Nacrtu provedbene odluke Europske komisije u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 o primjerenoj zaštiti osobnih podataka u Europskoj patentnoj organizaciji

Doneseno 5. svibnja 2025.

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Sažetak

Europska komisija započela je 4. ožujka 2025. postupak donošenja nacrtu provedbene odluke (nacrt odluke) o primjerenoj zaštiti osobnih podataka u Europskoj patentnoj organizaciji (EPO ili Organizacija)¹.

Europska komisija zatražila je 5. ožujka 2025. mišljenje Europskog odbora za zaštitu podataka (EDPB). EDPB-ova ocjena primjerenosti razine zaštite koju pruža EPO donesena je na temelju ispitivanja samog nacrtu odluke kao i na temelju analize dokumentacije koju je Europska komisija stavila na raspolaganje.

EDPB se usredotočio na procjenu pravnog okvira i pravila o zaštiti podataka primjenjiva na EPO te na pravne lijekove dostupne pojedincima u Europskom gospodarskom prostoru (EGP), uključujući pristup tijela javne vlasti osobnim podacima prenesenima iz EGP-a u EPO.

EDPB je procjenjivao i jesu li zaštitne mjere predviđene pravnim okvirom EPO-a uspostavljene i učinkovite te je svoju procjenu prvenstveno usmjerio na nadzor i provedbu, uzimajući u obzir specifičnosti međunarodnih organizacija.

U svojem se radu prije svega koristio Referentnim dokumentom o primjerenosti koji je donijela Radna skupina iz članka 29.².

EDPB sa zadovoljstvom konstatira da je EPO-ov okvir za zaštitu podataka u mnogočemu sličan okviru Europske unije za zaštitu podataka, među ostalim u pogledu prava i načela zaštite podataka.

Zaključio je i da bi Europska komisija određene aspekte trebala dodatno pojasniti te pomno pratiti.

Konkretno, EDPB poziva Komisiju da pojasni da je u kontekstu strukture upravljanja zaštitom podataka koju primjenjuje EPO, voditelj obrade (tj. Europski patentni ured) i dalje subjekt koji je u konačnici odgovoran za povrede pravila o zaštiti podataka.

Kad je riječ o daljnjim prijenosima, EDPB primjećuje da se zahtjev za neugrožavanje razine zaštite ne spominje izrijeком u vezi s takozvanim „slanjem” osobnih podataka tijelima javne vlasti u državama ugovornicama EPO-a. EDPB traži od Komisije da pojasni to pitanje kao i da pojasni koje se zaštitne mjere primjenjuju kada se osobni podatci prenose u konkretnom kontekstu postupka priznavanja patenta.

Imajući u vidu blisku vezu između službenika za zaštitu podataka i Odbora za zaštitu podataka kao i važnost istražnih, revizijskih i korektivnih ovlasti, EDPB preporučuje Komisiji da dodatno pojasni njihovo međudjelovanje, posebno u pogledu izvršavanja istražnih, revizijskih i korektivnih ovlasti, kao i da pojasni ulogu službenika za zaštitu podataka u obradi zahtjeva ispitanika i njegovu ulogu, ako postoji, u postupku rješavanja pritužbi pred Odborom za zaštitu podataka. Nadalje, EDPB napominje da su (obrazložena) mišljenja Odbora za zaštitu podataka izdana u kontekstu postupka rješavanja pritužbi i dalje neobvezujuća te poziva Komisiju da provjeri jesu li ovlasti Odbora obvezujuće u tom kontekstu kao i da osigura da one budu obvezujuće te da procijeni bi li se u tu svrhu mogle predvidjeti dodatne zaštitne mjere.

EDPB je analizirao i pravni okvir EPO-a u pogledu pristupa tijela javne vlasti osobnim podacima prenesenima iz Unije u Organizaciju kao i njihova korištenja tim podacima. U tom pogledu EDPB ističe da se procjena vladina pristupa u ovom slučaju razlikuje od odgovarajuće procjene razine zaštite koju

¹ Priopćenje za javnost https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_25_613.

² Radna skupina iz članka 29., WP 254 rev.01, donesen 28. studenog 2017. kako je zadnji put revidiran i donesen 6. veljače 2018., koji je potvrdio EDPB.

pruža treća zemlja. Konkretni scenarij donošenja odluke o primjerenosti zaštite osobnih podataka koju pruža neka međunarodna organizacija zahtijeva preispitivanje pravila kojima se određuje kako ta organizacija obrađuje zahtjeve tijela vlasti za pristup.

Što se tiče država ugovornica, imuniteti koje uživa EPO dopunjeni su obvezom suradnje. U tu se svrhu EPO može odreći svojeg imuniteta od sudbenosti i izvršenja i odgovoriti na zahtjeve tijela vlasti za pristup. EDPB poziva Komisiju da dodatno pojaśni, osobito u pogledu zahtjeva za pristup u svrhu izvršavanja zakonodavstva i nacionalne sigurnosti, kako je obveza suradnje povezana s pojmom imuniteta. U tom kontekstu EDPB poziva Komisiju da pojaśni i predsjednikove ovlasti i opseg njegovih diskrecijskih ovlasti pri odlučivanju o zahtjevu za suradnju.

Ako EPO odluči postupiti po zahtjevu države ugovornice za pristup, primjenjuju se zahtjevi u pogledu slanja podataka. Ta su pravila primjenjiva na sve države ugovornice bez obzira na to je li država ugovornica država članica EGP-a ili se s aspekta prava EU-a o zaštiti podataka smatra trećom zemljom. EDPB naglašava da zahtjevi iz poglavlja V. Opće uredbe o zaštiti podataka, u mjeri u kojoj su potrebni za utvrđivanje načelne istovjetnosti, trebaju biti dostatno razmotreni te poziva Komisiju da pojaśni koje se zaštitne mjere primjenjuju u takvim slučajevima.

Sadržaj

1.	UVOD.....	5
1.1	EPO-ov ustroj i okvir za zaštitu podataka.....	5
1.2	Specifičnosti međunarodnih organizacija	6
1.3	Povlastice i imuniteti EPO-a	7
1.4	EPO-ovo upravljanje zaštitom podataka.....	7
2.	OPĆI ASPEKTI ZAŠTITE PODATAKA	8
2.1	Načela u pogledu sadržaja	8
2.1.1	Pojmovi.....	8
2.1.2	Načela zaštite podataka	8
2.2	Prava pojedinaca	9
2.3	Ograničenja daljnjih prijenosa	10
2.3.1	Slanje osobnih podataka	10
2.4	Postupovni i provedbeni mehanizmi	11
2.4.1	Službenik za zaštitu podataka i Odbor za zaštitu podataka	12
2.4.2	Istražne i korektivne ovlasti	13
2.4.3	Postupak rješavanja pritužbi pred Odborom za zaštitu podataka.....	14
2.4.4	Mehanizmi pravne zaštite i arbitraža.....	15
3.	PRISTUP OSOBNIM PODATCIMA KOJA SU TIJELA JAVNE VLASTI PRENIJELA IZ UNIJE EUROPSKOJ PATENTNOJ ORGANIZACIJI I NJIHOVO KORIŠTENJE.....	16
3.1	EPO-ova obrada zahtjeva tijela vlasti za pristup osobnim podacima.....	17
3.2	Ograničenje prava ispitanika.....	19
4.	PROVEDBA I PRAĆENJE PROVEDBE NACRTA ODLUKE	19

Europski odbor za zaštitu podataka,

uzimajući u obzir članak 70. stavak 1. točku (s) Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (dalje u tekstu „Opća uredba o zaštiti podataka”),

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru (EGP), a posebno njegov Prilog XI. i Protokol 37., kako je izmijenjen Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 154/2018 od 6. srpnja 2018.³,

uzimajući u obzir članak 12. i članak 22. svojeg Poslovnika,

DONIO JE SLJEDEĆE MIŠLJENJE:

1. UVOD

1. U poglavlju V. Opće uredbe o zaštiti podataka utvrđeni su uvjeti za prijenos osobnih podataka trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji. Osobni podatci mogu se prenositi na temelju odluke Europske komisije o primjerenosti (članak 45. Opće uredbe o zaštiti podataka) ili, ako takva odluka o primjerenosti ne postoji, ako voditelj obrade ili izvršitelj obrade predvidi odgovarajuće zaštitne mjere, uključujući provediva prava i pravne lijekove za ispitanika (članak 46. Opće uredbe o zaštiti podataka). Ako ne postoji ni odluka o primjerenosti ni odgovarajuće zaštitne mjere, prijenos ili skup prijenosa u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju ostvaruje se samo pod određenim uvjetima (članak 49. Opće uredbe o zaštiti podataka).
2. EDPB podsjeća da se odlukama o primjerenosti osigurava stalna zaštita osobnih podataka prenesenih iz EGP-a u treću zemlju te da su takve odluke pouzdan instrument za prijenos kojim se osigurava zaštita ispitanikovih prava pri prijenosu podataka izvan EGP-a.
3. EDPB osobito pozdravlja inicijativu Komisije da radi na prvoj odluci o primjerenosti za međunarodnu organizaciju te naglašava važnost te odluke za dokazivanje da pravni okvir međunarodne organizacije može biti priznat kao okvir koji osigurava primjerenu razinu zaštite u smislu članka 45. Opće uredbe o zaštiti podataka.
4. EDPB koristi ovu priliku da potakne Komisiju da nastavi dijalog s međunarodnim organizacijama kako bi se, zajedno s odlukama koje se odnose na treće zemlje, razvila i proširila ta vrsta odluka o primjerenosti te povećao njihov broj.

1.1 EPO-ov ustroj i okvir za zaštitu podataka

5. Europska patentna organizacija, sa sjedištem u Münchenu, međuvladina je organizacija utemeljena Europskom patentnom konvencijom (EPK)⁴. Obuhvaća 39 država ugovornica i ima pravnu osobnost. Sastoji se od dva glavna tijela: Europskog patentnog ureda (Ured), koji djeluje kao njezin izvršni ogranak, i Upravnog vijeća, koje izvršava zakonodavne ovlasti u ime EPO-a i odgovorno je za politička pitanja (članak 33. EPK-a).

³ Upućivanja na „države članice” u ovom mišljenju treba tumačiti kao upućivanja na „države članice EGP-a”.

⁴ Uvodna izjava 7. nacrtu odluke.

6. EPO-ova glavna nadležnost priznavanje je europskih patenata, a tu zadaću obavlja Ured pod nadzorom Upravnog vijeća.
7. Predsjednik predstavlja EPO te je na čelu Ureda koji uključuje različite odjele. Predsjednik je odgovoran za upravljanje radom Ureda i za stegovna pitanja te odgovara Upravnom vijeću. Upravno vijeće sastoji se od predstavnika država ugovornica. Ono nadzire politička pitanja i aktivnosti Ureda.
8. EPO je 30. lipnja 2021. donio Pravila o zaštiti podataka (DPR) kojima se provode članci 1.B i 32.A Pravilnika o osoblju⁵ i koja su primjenjiva na obradu osobnih podataka koju provodi Ured⁶.
9. DPR je dopunjen instrumentima koje izdaje predsjednik, odnosno okružnicama, unutarnjim administrativnim uputama i odlukama (kao što su odluka o državama i subjektima koji osiguravaju primjerenu zaštitu podataka (17. studenog 2022.) i „Okružnica br. 420 o provedbi članka 25. Pravila o zaštiti podataka (DPR) o ograničenjima prava ispitanika”). Svi ti instrumenti pravno su obvezujući⁷.
10. DPR je dodatno dopunjen operativnim dokumentima koje izdaje službenik za zaštitu podataka, u kojima su navedeni detaljniji zahtjevi i postupci za obradu osobnih podataka (članak 1. stavak 2. točka (c) DPR-a). Takvi operativni dokumenti dio su EPO-ova okvira za zaštitu podataka i kao takvi pravno obvezujući te su dostupni ispitanicima na internetskim stranicama EPO-a.

1.2 Specifičnosti međunarodnih organizacija

11. U skladu s člankom 4. stavkom 26. Opće uredbe o zaštiti podataka, međunarodna organizacija je „organizacija i njezina podređena tijela uređena međunarodnim javnim pravom ili bilo koje drugo tijelo koje su sporazumom ili na osnovi sporazuma osnovale dvije ili više zemalja”. Prema međunarodnom pravu, pravni položaj međunarodnih organizacija sličan je pravnom položaju suverenih država; međutim, u skladu s načelom funkcionalnog imuniteta, međunarodne organizacije uživaju povlastice i imunitete samo u mjeri potrebnoj za izvršavanje funkcija za čije su obavljanje bile stvorene⁸. „Povlastice” u pravilu uključuju izuzeća od materijalnog prava države (npr. oslobođenja od poreza i izuzeća od plaćanja carine), dok su „imuniteti” izuzeća od pravnog postupka, ovršnih radnji i mjera izvršenja.
12. Izvor povlastica i imuniteta međunarodnih organizacija mogu biti: multilateralni ugovori, međunarodni sporazumi kojima se osniva međunarodna organizacija, sporazumi o sjedištu sa zemljom domaćinom te nacionalno pravo i zakonodavstvo. Povlastice i imunitete obično priznaju države koje su članice organizacija, osim ako treće zemlje nisu izrijekom ili prešutno priznale međunarodnu organizaciju u

⁵ Pravilnikom o osoblju uređeni su aspekti koji se odnose na osoblje EPO-a, uključujući njihova prava i obveze. Vidjeti u tom pogledu članak 33. EPK-a. EPK je dostupan na sljedećoj poveznici: https://link.epo.org/web/EPC_17th_edition_2020_en.pdf.

⁶ Obrada osobnih podataka koju provodi Upravno vijeće EPO-a uređena je Pravilima o zaštiti podataka Upravnog vijeća, dok je obrada osobnih podataka koju provodi Uži saziv Upravnog vijeća uređena Pravilima o zaštiti podataka užeg saziva. Pravilima o zaštiti podataka Upravnog vijeća utvrđuje se primjena DPR-a, uz potrebne izmjene, na obradu osobnih podataka koju provodi Upravno vijeće, dok se Pravilima o zaštiti podataka Užeg saziva utvrđuje primjena tih pravila, uz potrebne izmjene, na obradu osobnih podataka koju provodi Uži saziv. U članku 145. EPK-a pojašnjena je uloga Užeg saziva.

⁷ Članak 10. EPK-a, članak 1. stavak 2. točka (a) DPR-a i članak 3. točka (y) DPR-a.

⁸ Christopher Kuner: *International Organizations and the EU General Data Protection Regulation* (Međunarodne organizacije i Opća uredba EU-a o zaštiti podataka), University of Cambridge Faculty of Law Legal Studies Research Paper Series, [Paper 20/2018](#).

domaćem pravu. Međutim, imunitet od nacionalne sudbenosti nije apsolutan te se traži da pojedinci imaju druga razumna pravna sredstva kako bi djelotvorno zaštitili svoja prava⁹.

1.3 Povlastice i imuniteti EPO-a

13. Povlastice i imuniteti koje uživa EPO uređeni su „*Protokolom o povlasticama i imunitetima Europske patentne organizacije*” (PPI) i obuhvaćaju, među ostalim, prostorije EPO-a (članak 1.); nepovredivost arhiva (članak 2. PPI-ja), sudbenost i izvršenje (članak 3. stavak 1. točka (a) PPI-ja), vlasništvo i imovinu EPO-a: osim u mjeri u kojoj je to privremeno potrebno u vezi sa sprječavanjem i istraživanjem nesreća koje uključuju motorna vozila koja pripadaju Organizaciji ili kojima se upravlja u ime Organizacije. (članak 3. stavak 3. PPI-ja); oslobođenje od poreza (članak 4. PPI-ja).
14. Imuniteti EPO-a dopunjeni su obvezom suradnje između EPO-a i tijela javne vlasti država ugovornica, kako je utvrđeno člankom 20. PPI-ja. Osim toga, u skladu s člankom 19. stavkom 2., predsjednik Europskog patentnog ureda dužan je ukinuti imunitet ako smatra da takav imunitet sprječava normalno funkcioniranje pravosuđa te da ga je moguće ukinuti bez štete za interese Organizacije.

1.4 EPO-ovo upravljanje zaštitom podataka

15. U skladu s člankom 3. točkom (g) DPR-a, Europski patentni ured djeluje kao voditelj obrade¹⁰. Okvirom EPO-a za zaštitu podataka predviđena je mogućnost da voditelj obrade utvrdi operativne jedinice kao „delegirane voditelje obrade” (članak 28. stavak 3. DPR-a). U skladu s člankom 3. točkom (h) DPR-a, „*delegirani voditelj obrade znači operativna jedinica, koju predstavlja njezin voditelj, koja osigurava da su svi postupci obrade koji uključuju osobne podatke i koji se provode u okviru operativne jedinice u skladu s ovim Pravilima. Osoba koja predstavlja jedinicu mora biti rukovoditelj na višoj razini, u pravilu barem glavni direktor*”.
16. EDPB primjećuje da je taj unutarnji upravljački ustroj uobičajen u kontekstu međunarodnih organizacija¹¹ s obzirom na veličinu međunarodnih organizacija i prirodu njihova rada. Slično tomu, trgovačka društva imaju koristi od unutarnjeg ustroja koji podržava usklađenost s pravilima o zaštiti podataka¹².
17. Međutim, EDPB napominje da bi krajnju odgovornost u slučaju kršenja pravila o zaštiti podataka trebao imati voditelj obrade (tj. Europski patentni ured)¹³. S obzirom na prethodno navedeno, EDPB poziva Komisiju da dodatno pojasni to pitanje.

⁹ESLJP, Waite i Kennedy protiv Njemačke, zahtjev br. 26083/94, presuda od 18. veljače 1999., točke od 67. do 73.

¹⁰ U članku 28. DPR-a dodatno se opisuje vođenje obrade u okviru EPO-a.

¹¹ Na primjer, u propisu Eurocontrola o zaštiti podataka upućuje se na „unutarnje voditelje obrade” <https://www.eurocontrol.int/sites/default/files/2024-05/eurocontrol-regulation-personal-data-protection-2024.pdf>; EIB upotrebljava izraz „voditelj obrade” i za delegirane voditelje obrade i za EIB, ali se u tekstu često upućuje na „nadležne voditelje obrade”, čime se jasno daje do znanja da se oni odnose na konkretan subjekt unutar EIB-a, dostupno na: https://www.eib.org/attachments/lucalli/20220237_data_protection_rules_implementing_eu_regulation_en.pdf

¹² Smjernice 07/2020 EDPB-a o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Općoj uredbi o zaštiti podataka, verzija 2.1, donesene 7. srpnja 2021.

¹³ Ibid., točke 17. i 18.

2. OPĆI ASPEKTI ZAŠTITE PODATAKA

2.1 Načela u pogledu sadržaja

18. Poglavlje 3. Referentnog dokumenta o primjerenosti posvećeno je „načelima u pogledu sadržaja” te se odnosi na osnovne pojmove i načela zaštite podataka. Sustav treće zemlje ili međunarodne organizacije mora sadržavati osnovne pojmove i načela kojima se osigurava razina zaštite osobnih podataka koja je u načelu istovjetna onoj zajamčenoj pravom EU-a. Ti pojmovi i načela ne moraju odražavati terminologiju Opće uredbe o zaštiti podataka, ali bi trebali odražavati pojmove sadržane u pravu EU-a o zaštiti podataka te s njima biti usklađeni. U Referentnom dokumentu o primjerenosti upućuje se na sljedeće važne pojmove: „osobni podatci”, „obrada podataka”, „voditelji obrade podataka”, „izvršitelj obrade podataka”, „primatelj” i „osjetljivi podatci”.
19. EDPB pozdravlja to što se DPR-om prava na privatnost i na zaštitu podataka priznaju kao temeljna prava.

2.1.1 Pojmovi

20. EDPB potvrđuje da je terminologija koja se koristi u okviru EPO-a za zaštitu podataka u skladu s terminologijom okvira EU-a za zaštitu podataka. Ta usklađenost pozitivan je čimbenik koji, iako nije preduvjet za istovjetnost, zaslužuje priznanje.
21. Kad je riječ o pojmovima „delegirani voditelj obrade” i „operativna jedinica” te njihovim praktičnim posljedicama, EDPR upućuje na prethodni odjeljak 1.4.

2.1.2 Načela zaštite podataka

22. Načela zaštite podataka utvrđena u članku 4. stavku 2. i članku 6. DPR-a vrlo su slična načelima iz članka 5., odnosno članka 6. stavka 4. Opće uredbe o zaštiti podataka. Slično tomu, pravne osnove za obradu podataka koje su utvrđene u člancima 5., 7., 11. i 12. DPR-a preslika su pravnih osnova utvrđenih u članku 6. Opće uredbe o zaštiti podataka i uvjeta iz članka 9. i 10. Opće uredbe o zaštiti podataka¹⁴.
23. U skladu s člankom 11. stavkom 2. DPR-a, posebne kategorije osobnih podataka mogu se obrađivati pod uvjetima koji su vrlo slični onima utvrđenima u članku 9. Opće uredbe o zaštiti podataka, osim određenih slučajeva koji proizlaze iz prirode EPO-a. Prema, primjerice, članku 11. stavku 2. točki (f) DPR-a, takvi se podatci mogu obrađivati ako je to potrebno u konkretnu svrhu koja se odnosi na izvršavanje zadaće koja se obavlja u okviru izvršavanja službenih aktivnosti Organizacije ili u okviru legitimnog izvršavanja službenih ovlasti voditelja obrade.
24. Međutim, u takvim slučajevima člankom 11. stavkom 2. točkom (f) DPR-a predviđene su posebne mjere kako bi se osiguralo da razina zaštite posebnih kategorija osobnih podataka nije ugrožena.
25. EDPB pozdravlja činjenicu da se, u odnosu na načelo ograničavanja svrhe, usklađenost daljnjih svrha slično tumači i u članku 4. stavku 2. točki (b) te članku 6. DPR-a i u članku 5. stavku 1. točki (b) te članku 6. stavku 4. Opće uredbe o zaštiti podataka.
26. Nadalje, EDPR pozdravlja uključivanje načela odgovornosti u članak 4. stavak 1. DPR-a kao i mjera potrebnih za dokazivanje usklađenosti, poput vođenja evidencije (članak 32.), obveze obavješćivanja o povredi podataka (članak 34.), procjene učinaka na zaštitu podataka (članak 38. DPR-a) te uključivanja

¹⁴ Vidjeti uvodne izjave od 26. do 29. nacrtu odluke.

tehničke i integrirane zaštite privatnosti (članak 27. stavci 1. i 2. DPR-a), kojima se osigurava i usklađenost s načelima smanjenja količine podataka i nužnosti. EDPR sa zadovoljstvom konstatira da su takva načela i obveze vrlo slični onima utvrđenima Općom uredbom o zaštiti podataka.

27. Osim toga, EDPB pozdravlja činjenicu da se u članku 4. stavku 1. DPR-a navodi da je voditelj obrade dužan aktivno i kontinuirano provoditi mjere kojima se osigurava zaštita osobnih podataka u aktivnostima obrade koje provodi, čime ga se čini odgovornim za poštovanje propisa o zaštiti podataka te se od njega traži da je u svakom trenutku sposoban ispitanicima dokazati tu usklađenost.

2.2 Prava pojedinaca

28. EDPB pozdravlja činjenicu da prema DPR-u pojedinci imaju ista prava kao i prema Općoj uredbi o zaštiti podataka (članci od 12. do 22.), odnosno pravo na pristup (članak 18. DPR-a), pravo na ispravak (članak 19. DPR-a), pravo na brisanje (članak 20. DPR-a), pravo na ograničenje obrade (članak 21. DPR-a), pravo na prenosivost podataka (članak 22. DPR-a), pravo na prigovor (članak 23. DPR-a) i pravo da ne podliježu automatiziranom donošenju odluka (članak 24. DPR-a). Isto tako, pravo ispitanika da bude obaviješten o ograničenju svojih prava kao ispitanika (članak 23. stavak 2. točka (h) Opće uredbe o zaštiti podataka) priznato je člankom 7. Okružnice br. 420 koju je izdao predsjednik EPO-a.
29. Slično kao i u članku 23. Opće uredbe o zaštiti podataka, u članku 25. DPR-a navodi se da se određenim pravnim odredbama u pravnom okviru EPO-a može ograničiti primjena prava navedenih u člancima od 18. do 25. DPR-a te se propisuje minimalni sadržaj mjera kojima se predviđaju ograničenja. Isti minimalni sadržaj propisuje se i Općom uredbom o zaštiti podataka. Osim toga, svaka procjena potrebe za ograničenjem treba biti propisno dokumentirana.
30. Dosad je EPO proveo tu odredbu putem Okružnice br. 420, u kojoj se pojašnjava koja se prava mogu ograničiti te za koje ciljeve. Okružnicom se pojašnjava i da će ograničenje biti privremeno te da je na voditelju obrade da utvrdi primjenjuje li se ograničenje s obzirom na relevantne okolnosti. Pritom voditelj obrade provodi ispitivanje potrebe i proporcionalnosti za svaki pojedini slučaj, koje se mora dokumentirati i dostaviti službeniku EPO-a za zaštitu podataka. Službenik za zaštitu podataka ovlašten je zatražiti preispitivanje ograničenja, a voditelj obrade podataka mora pisanim putem izvijestiti o ishodu preispitivanja.
31. EDPB sa zadovoljstvom konstatira da u skladu s člankom 25. stavcima 2. i 4. DPR-a te člankom 7. Okružnice br. 420 ispitanici moraju biti obaviješteni o ograničenjima, osim ako bi se time poništio učinak ograničenja (u skladu s člankom 23. Opće uredbe o zaštiti podataka i člankom 25. Europske uredbe o zaštiti podataka (EUDPR)), kao i o svojem pravu na savjetovanje sa službenikom za zaštitu podataka radi osporavanja ograničenja te svojim pravima iz članaka 49. i 50. DPR-a (članak 25. stavak 3. točka (b) DPR-a). U tom kontekstu EDPB pozdravlja činjenicu da su, u skladu s člankom 7. Okružnice br. 420, informacije o ograničenjima prava ispitanika dostupne na internetskim stranicama EPO-a.
32. Osim toga, EDPB primjećuje da je određen broj ograničenja prava ispitanika uveden zbog zadaća koje obavlja EPO. Na primjer, EPO je dužan voditi Registar europskih патената u kojem se objavljuju određeni zakonski definirani osobni podatci. Isto tako, prava na ispravak i brisanje su ograničena: EPO ne može osigurati ispravak informacija, uključujući osobne podatke, sadržanih u dokumentima koji se koriste u postupku priznavanja patenta (kao što je to slučaj za dokumente koji su dio službenih i pravnih postupaka, kao što su tužba i odgovor na tužbu) te u slučaju određenih dokumenata koji se koriste u postupku priznavanja patenta mora poštovati posebna razdoblja zadržavanja i zahtjeve u pogledu objave (članak 129. točka (a) EPK-a).

33. EDPB napominje da su ograničenja prava ispitanika koja je predvidio EPO ograničena na ono što je strogo potrebno i proporcionalno za osiguravanje pravilnog funkcioniranja postupka priznavanja patenta, čime se poštuju bit temeljnih prava i sloboda ispitanika te zahtjevi u pogledu potrebe i proporcionalnosti kako su utvrđeni u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (Povelja) i u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

2.3 Ograničenja daljnjih prijenosa

34. U Referentnom dokumentu o primjerenosti Opće uredbe o zaštiti podataka pojašnjeno je da se razina zaštite fizičke osobe čiji se osobni podatci prenose na temelju odluke o primjerenosti ne smije ugroziti daljnjim prijenosom te bi stoga svaki daljnji prijenos „trebao biti dopušten samo kada i daljnji primatelj (odnosno, primatelj daljnjeg prijenosa) podliježe pravilima (uključujući ugovorna pravila) kojima se pruža primjerena razina zaštite te slijedi odgovarajuće upute kada obrađuje podatke u ime voditelja obrade“¹⁵. Iako se DPR-om razlikuju „slanja osobnih podataka“ i „prijenosi osobnih podataka“ te su za te dvije kategorije prijenosa predviđena različita pravila¹⁶, EDPB naglašava da se zahtjev u pogledu neugrožavanja razine zaštite primjenjuje na sve daljnje prijenose osobnih podataka koji se prenose iz EU-a bez obzira na terminologiju koja se koristi.
35. EDPB primjećuje da se na „prijenose osobnih podataka“ (kako su definirani u članku 3. točki (t) DPR-a) primjenjuju pravila koja su vrlo slična onima iz poglavlja V. Opće uredbe o zaštiti podataka kako bi se osiguralo da razina zaštite zajamčena DPR-om ne bude ugrožena (članci 9. i 10. DPR-a).
36. EDPB pozdravlja taj visok stupanj usklađenosti s poglavljem V. Opće uredbe o zaštiti podataka te sa zadovoljstvom primjećuje da se u smjernicama o prijenosu namijenjenima službenicima za zaštitu podataka upućuje na Smjernice EDPB-a i novine unutar okvira Unije¹⁷.
37. S obzirom na prethodno navedeno, EDPB je usmjerio svoju procjenu na pravila primjenjiva na drugu kategoriju prijenosa na temelju DPR-a, odnosno na „slanje osobnih podataka“.

2.3.1 Slanje osobnih podataka

38. U skladu s člankom 3. točkom (s) DPR-a, „slanje osobnih podataka“ odnosi se na „otkrivanje osobnih podataka, njihovo širenje ili stavljanje na raspolaganje na drugi način, među ostalim davanjem pristupa, stranci u Europskoj patentnoj organizaciji ili nacionalnom uredu za industrijsko vlasništvo ili drugom tijelu javne vlasti države ugovornice Europske patentne konvencije pod uvjetima utvrđenima u članku 8.“.
39. Člankom 8. stavkom 1. DPR-a propisano je da se osobni podatci mogu slati tijelu javne vlasti države ugovornice EPO-a ako su ti podatci potrebni za izvršavanje zadaća tog tijela javne vlasti i ako je slanje u skladu sa zadaćama i funkcioniranjem EPO-a¹⁸. Člankom 8. stavkom 2. DPR-a omogućuje se slanje osobnih podataka nacionalnom uredu za industrijsko vlasništvo države ugovornice EPO-a ako su ti podatci potrebni za izvršavanje zadaća u nadležnosti primatelja i ako su izvršavanje njegovih službenih

¹⁵ Radna skupina iz članka 29., WP 254 rev.01, donesen 28. studenog 2017. kako je zadnji put revidiran i donesen 6. veljače 2018., koji je potvrdio EDPB, poglavlje 3., odjeljak A.9.

¹⁶ Vidjeti uvodne izjave od 62. do 72. nacrtu odluke.

¹⁷ [EPO-ovo slanje i prijenos osobnih podataka, Objašnjenje, verzija iz siječnja 2024.](#), dio 3.2. (str. 9.).

¹⁸ Vidjeti uvodnu izjavu 63. nacrtu odluke; to može biti u svrhu suradnje u okviru savjetodavnih postupaka, upućivanja i raspoređivanja stručnjaka, pružanja informacija o osoblju EPO-a za potrebe utvrđivanja socijalnih naknada, poreznih zahtjeva i sl.

ovlasti i obrada potrebni za izvršavanje zadaća koje se obavljaju u okviru izvršavanja službenih aktivnosti EPO-a ili u okviru legitimnog izvršavanja službenih ovlasti voditelja obrade, što uključuje obradu potrebnu za upravljanje EPO-om i njegovo funkcioniranje. Takvo se slanje odvija u okviru postupka priznavanja patenta predviđenog EPK-om i PCT-om¹⁹.

40. Primatelji moraju dostaviti dokaze da je prijenos podataka potreban u konkretnu svrhu koja proizlazi iz EPO-ovih obveza suradnje s državom ugovornicom, a voditelj obrade, ako bi to moglo utjecati na legitimne interese ispitanika, mora utvrditi, nakon što dokazivo odvagane suprotstavljene interese, da je slanje podataka u tu konkretnu svrhu proporcionalno (članak 8. stavak 3. i članak 8. stavak 4. DPR-a).
41. Kako bi se pružila odgovarajuća jamstva kao instrumenti za slanje podataka, u provedbene bi instrumente, kao što su memorandum o razumijevanju ili administrativni dogovori, trebalo uvrstiti posebne odredbe o zaštiti podataka²⁰. Službenik EPO-a za zaštitu podataka pripremio je tipske klauzule o zaštiti podataka za memorandum o razumijevanju kojima se predviđaju, među ostalim, načela zaštite podataka, uključujući, primjerice, ograničavanje svrhe, prava ispitanika te neovisan nadzor i odgovarajuće provedbene mehanizme.²¹ EDPB prima na znanje takve zaštite mjere, ali napominje da se zahtjev za neugrožavanje razine zaštite posebno ne spominje u odnosu na slanja podataka niti u članku 8. DPR-a niti u EPO-ovu objašnjenju o slanju i prijenosu osobnih podataka niti u nacrtu odluke o primjerenosti. EDPB primjećuje da se, za razliku od navedenog, taj zahtjev izrijeком spominje u kontekstu prijenosa²² te traži od Komisije da pojasni to pitanje.
42. Nadalje, EDPB je iz dodatnih objašnjenja koja je dala Komisija shvatio da se zahtjev za odgovarajuća jamstva kao instrumente za slanje podataka ne primjenjuje ako je primatelj nacionalni ured za industrijsko vlasništvo. Stoga EDPB-u nije posve jasno koje se mjere za zaštitu podataka primjenjuju kada se osobni podatci šalju u okviru postupka priznavanja patenta. Stoga EDPB poziva Komisiju da pojasni i to pitanje.

2.4 Postupovni i provedbeni mehanizmi

43. Prema Referentnom dokumentu o primjerenosti²³ i mjerodavnoj sudskoj praksi Suda EU-a²⁴, sustavom zaštite podataka koji je u načelu istovjetan modelu Europske unije mora biti predviđeno sljedeće: (i) neovisno tijelo, koje bi trebalo nadzirati i provoditi propise o zaštiti podataka, s istražnim ovlastima i ovlastima poduzimanja mjera bez vanjskog utjecaja. Sustavima zaštite podataka mora se osigurati (ii) da su voditelji obrade i izvršitelji obrade odgovorni i svjesni svojih odgovornosti te da su ispitanici obaviješteni o svojim pravima. Trebale bi biti uspostavljene djelotvorne sankcije i postupci provjere kako bi se osiguralo poštovanje pravila; (iii) voditelji obrade i izvršitelji obrade moraju dokazati usklađenost s pomoću mjera kao što su procjene učinka na zaštitu podataka, evidencije aktivnosti obrade i imenovanje službenika za zaštitu podataka. Osim toga, (iv) sustavom za zaštitu podataka mora

¹⁹ Vidjeti uvodnu izjavu 62., bilješku 165., nacrtu odluke i [SL EPO 2021., A98 – Odluka predsjednika Europskog patentnog ureda od 13. prosinca 2021. o obradi osobnih podataka u postupcima priznavanja patenta i srodnim postupcima](#).

²⁰ [EPO-ovo slanje i prijenos osobnih podataka, Objašnjenje, verzija iz siječnja 2024.](#), str. 6.

²¹ [Pregled zahtjeva iz EPO-ove tipske klauzule o zaštiti podataka za memorandum o razumijevanju, verzija iz lipnja 2024.](#)

²² Vidjeti uvodnu izjavu 67. nacrtu odluke.

²³ Radna skupina iz članka 29., WP 254 rev.01, donesen 28. studenog 2017. kako je zadnji put revidiran i donesen 6. veljače 2018., koji je potvrdio EDPB, poglavlje 3., odjeljak C.

²⁴ Sud EU-a, 6. listopada 2015., presuda u predmetu C-362/14, Maximilian Schrems protiv Data Protection Commissioner („Schrems”).

se pružiti podrška i pomoć pojedinačnim ispitanicima u ostvarivanju njihovih prava kao i predvidjeti odgovarajuće mehanizme pravne zaštite.

- 44. Što se tiče načela odgovornosti koje obuhvaća točke (ii) i (iii) prethodne točke, EDPB upućuje na odjeljak 2.1.2.
- 45. U sljedećim odjeljcima EDPB je svoju procjenu usmjerio na postojanje neovisnog tijela i odgovarajućih mehanizama pravne zaštite.

1.

2.

2.1

2.2

2.3

2.4

2.4.1 Službenik za zaštitu podataka i Odbor za zaštitu podataka

- 46. Sustavom koji je predstavio EPO uspostavljena su dva različita tijela odgovorna za nadzor usklađenosti s pravilima o zaštiti podataka: službenik za zaštitu podataka i Odbor za zaštitu podataka (članak 32.A Pravilnika o osoblju).
- 47. Osim što obavlja tradicionalnu ulogu službenika za zaštitu podataka na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka, službenik za zaštitu podataka pri EPO-u ima i istražne ovlasti u skladu s člankom 43. DPR-a.
- 48. Uloga Odbora za zaštitu podataka osigurati je neovisan, učinkovit i nepristran nadzor nad pravilima o zaštiti podataka. Ispitanici imaju pravo podnijeti pritužbu Odboru za zaštitu podataka u slučaju neslaganja s odlukom ili ako delegirani voditelj obrade prešutno odbije zahtjev za preispitivanje (članak 50. DPR-a).
- 49. Iako taj dvojni ustroj, koji se može opravdati naravi EPO-a, nije sam po sebi zabrinjavajući ili problematičan, bitno je da oba tijela djeluju posve neovisno kako bi se osigurali učinkoviti nadzor i provedba te da imaju sve ovlasti potrebne za obavljanje svojih zadaća.
- 50. U tom je pogledu EDPB svoju procjenu usmjerio na stvarnu neovisnost tih nadzornih tijela te na njihove ovlasti. Što se tiče neovisnosti, EDPB pozdravlja kako je to načelo formulirano u odgovarajućim člancima i dodatne zaštitne mjere koje su uspostavljene.
- 51. U tom je okviru EDPB proučio pravila kojima je uređeno imenovanje, razrješenje dužnosti i otpuštanje službenika za zaštitu podataka i Odbora za zaštitu podataka, posebno zahtjev za savjetovanje predsjednika s Odborom za zaštitu podataka prije svakog prijedloga da se službenik za zaštitu podataka razriješi dužnosti ili otpusti.
- 52. EDPB smatra da je to prethodno savjetovanje potencijalna zaštitna mjera kad je riječ o neovisnosti službenika za zaštitu podataka, no narav i posljedice takvog savjetovanja i dalje nisu jasne. Stoga EDPB poziva Komisiju da dodatno pojaśni tu točku i da razmotri hoće li tijekom budućih preispitivanja pratiti razrješuje li u praksi voditelj obrade dužnosti službenika za zaštitu podataka ili kažnjava li ga zbog načina na koji ovaj izvršava svoje dužnosti.

53. EDPB primjećuje da na temelju članka 47. DPR-a, Odbor za zaštitu podataka ima nadzornu i savjetodavnu funkciju jer savjetuje voditelja obrade i delegirane voditelje obrade u vezi s primjenom članaka 38. i 39. DPR-a, savjetuje o razrješenju službenika za zaštitu podataka u skladu s člankom 48. stavkom 2. DPR-a i daje mišljenje o primjeni mehanizma za pravnu zaštitu u skladu s člankom 50.
54. Kad je riječ o imenovanju članova Odbora za zaštitu podataka, EDPB napominje da se, u skladu s člankom 48. stavkom 1. DPR-a, Odbor za zaštitu podataka sastoji od triju vanjskih stručnjaka u području zaštite podataka koje imenuje predsjednik Ureda, odnosno predsjednika i dvaju drugih članova, od kojih jedan djeluje kao zamjenik predsjednika. U skladu s člankom 48. stavkom 2. DPR-a, predsjednik Odbora za zaštitu podataka, druga dva člana i njihovi zamjenici moraju imati kvalifikacije potrebne za imenovanje na pravosudnu dužnost ili biti stručnjaci za zaštitu podataka s dokazanim stručnim znanjem i iskustvom u tom području.
55. EDPB pozdravlja činjenicu da se pravilima za odabir članova nadzornog tijela zahtijeva stručnost u području zaštite podataka te potiče Komisiju da prati imaju li članovi Odbora za zaštitu podataka koji su odabrani na temelju svojih kvalifikacija potrebnu razinu stručnosti u području zaštite podataka s obzirom na važnost takve stručnosti za obavljanje nadzorne funkcije.

2.4.2 Istražne i korektivne ovlasti

56. U tom je kontekstu Sud EU-a pojasnio da ovlasti nadzornih tijela predstavljaju sva sredstva potrebna za provedbu njihovih zadaća te da bi ona osobito trebala imati istražne ovlasti, kao što su to ovlasti za prikupljanje svih podataka potrebnih za izvršavanje njihovih nadzornih dužnosti, učinkovite ovlasti za posredovanje, kao što je to nametanje privremene ili konačne zabrane obrade, ili ovlasti za sudjelovanje u sudskim postupcima²⁵.
57. U skladu s člankom 43. stavkom 1. točkom (d), službenik za zaštitu podataka može provoditi revizije i istrage (koje se provode u obliku inspekcija u području zaštite podataka ili *ad hoc* upita) u području zaštite podataka²⁶. U skladu s obavijesti „Nadzor zaštite podataka”²⁷, u kojoj se detaljnije razmatra članak 43. DPR-a, službenik za zaštitu podataka priprema u dogovoru s Odborom za zaštitu podataka godišnji plan revizije zaštite podataka (plan) te ga podnosi predsjedniku EPO-a na odobrenje. Odobreni plan dostavlja se Odboru za zaštitu podataka radi obavijesti. Odbor za zaštitu podataka može u svakom trenutku iznijeti prijedloge o područjima u kojima bi Ured trebao provesti reviziju u području zaštite podataka.
58. U skladu s člankom 43. stavkom 1. točkom (i) DPR-a, službenik za zaštitu podataka mora odgovoriti na zahtjev Odbora za zaštitu podataka te surađivati i savjetovati se s njim na njegov zahtjev ili na vlastitu inicijativu. U skladu s člankom 43. stavkom 1. točkom (j) DPR-a, službenik za zaštitu podataka mora

²⁵ Sud EU-a, 6. listopada 2015., presuda u predmetu C-362/14, Maximilian Schrems protiv Data Protection Commissioner („Schrems”), t. 43.

²⁶ Istražne ovlasti službenika za zaštitu podataka detaljnije su opisane u dokumentu *Data Protection Oversight - How the Data Protection Office conducts DP Audits and DP Inspections* (Nadzor zaštite podataka – kako Ured za zaštitu podataka provodi revizije u području zaštite podataka i inspekcije u području zaštite podataka), koji je dostupan na EPO-ovim internetskim stranicama i to na sljedećoj poveznici: <https://link.epo.org/web/office/data-protection-and-privacy/en-outline-of-the-data-protection-oversight-mechanism.pdf>.

²⁷ *Data Protection Oversight - How the Data Protection Office conducts DP Audits and DP Inspections* (Nadzor zaštite podataka – kako Ured za zaštitu podataka provodi revizije u području zaštite podataka i inspekcije u području zaštite podataka), dostupno na EPO-ovim internetskim stranicama na sljedećoj poveznici: <https://link.epo.org/web/office/data-protection-and-privacy/en-outline-of-the-data-protection-oversight-mechanism.pdf>.

olakšavati suradnju između Odbora za zaštitu podataka i Ureda u pogledu, među ostalim, istraga u području zaštite podataka, rješavanja pritužbi, procjena učinka na zaštitu podataka i prethodnih savjetovanja. Nadalje, službenik za zaštitu podataka mora proslijediti Odboru za zaštitu podataka informacije o novim administrativnim mjerama i internim pravilima koja se odnose na obradu osobnih podataka.

59. Službenik za zaštitu podataka ispunjava izvješće o provedenim istragama i revizijama, a utvrdi li neusklađenost s pravilima o zaštiti podataka, u izvješću mora navesti svoje nalaze, zaključke i preporuke (uključujući korektivne mjere).
60. Konkretno, prema obavijesti „Nadzor zaštite podataka”, preporuke mogu uključivati „preventivne mjere, mjere ublažavanja ili korektivne mjere” koje voditelj obrade mora provesti u slučaju nepravilnosti ili neusklađenosti. Službenik za zaštitu podataka može preporučiti usklađivanje postupaka obrade s DPR-om, udovoljavanje zahtjevima ispitanika za ostvarivanje njihovih prava na temelju DPR-a, obavješćivanje ispitanika o povredi osobnih podataka, suspenziju određenog postupka obrade podataka ili suspenziju protoka podataka određenim primateljima²⁸.
61. U skladu s obavijesti „Nadzor zaštite podataka” i Odlukom predsjednika Ureda od 12. 7. 2024.²⁹, zaključci i preporuke mogu postati obvezujući (ako ih potvrdi Odbor) te ih voditelj obrade mora provesti. U skladu s Obavijesti o nadzoru zaštite podataka, u kojoj su detaljnije opisana pravila iz članka 43. stavka 1. točaka (i) i (j) DPR-a, Odbor za zaštitu podataka ima pravo iznositi primjedbe na zaključke i preporuke te zahtijevati izmjene, koje provodi službenik za zaštitu podataka. Nadalje, službenik za zaštitu podataka ima ovlast pokrenuti naknadne inspekcije ili proširiti opseg inspekcija u području zaštite podataka te preporučiti pokretanje administrativne istrage radi utvrđenja jesu li potrebne stegovne ili druge mjere.
62. S obzirom na usku povezanost službenika za zaštitu podataka i Odbora za zaštitu podataka kao i važnost istražnih, revizijskih i korektivnih ovlasti, EDPB preporučuje Komisiji da dodatno pojašni njihovo međudjelovanje, posebno u pogledu izvršavanja istražnih, revizijskih i korektivnih ovlasti, te da pojašni ulogu službenika za zaštitu podataka u obradi zahtjeva ispitanika (članak 43. stavak 1. točka (k) DPR-a) kao i njegovu ulogu, ako postoji, u postupku rješavanja pritužbi pred Odborom za zaštitu podataka u skladu s člankom 50. DPR-a. Konkretno, EDPB poziva Komisiju da pazi da se u praksi jasno razgraničava kada službenik za zaštitu podataka djeluje u svoje ime (u okviru svoje uloge i funkcije službenika za zaštitu podataka), a kada u ime Odbora za zaštitu podataka kako bi mu pružio podršku u obavljanju njegovih nadzornih funkcija. Time bi se dodatno pojašnjili nadzorna struktura i uloge službenika za zaštitu podataka i Odbora za zaštitu podataka.

2.4.3 Postupak rješavanja pritužbi pred Odborom za zaštitu podataka

63. EDPB primjećuje da ispitanici imaju pravo podnijeti pritužbu Odboru za zaštitu podataka, koji po njoj postupuje u skladu s postupkom utvrđenim u članku 50. DPR-a i Poslovnikom iz Priloga 1. DPR-u.
64. Konkretno, nakon što razmotri pritužbu, Odbor za zaštitu podataka izdaje voditelju obrade obrazloženo mišljenje u kojem može preporučiti naknadu imovinske ili neimovinske štete.

²⁸ Ibid.

²⁹ Odluka predsjednika Ureda o provedivosti preporuka službenika za zaštitu podataka koje podržava Odbor za zaštitu podataka u okviru revizija i inspekcija u području zaštite podataka. Zaključci dostupni na sljedećoj poveznici: <https://link.epo.org/web/office/data-protection-and-privacy/en-decision-of-the-president-on-enforceability-of-dpo-conclusions-and-recommendations.pdf>.

65. U skladu s člankom 50. stavkom 4. DPR-a, obrazloženo mišljenje Odbora za zaštitu podataka (dalje u tekstu i „mišljenje”) nije obvezujuće za voditelja obrade, koji može odlučiti da neće postupiti u skladu s njim. U tom slučaju voditelj obrade mora dati pisano objašnjenje, a od njega se traži i da o svojoj konačnoj odluci i zaključcima Odbora za zaštitu podataka obavijesti ispitanika, delegiranog voditelja obrade i, ako je primjenjivo, izvršitelja obrade, službenika za zaštitu podataka i Odbor za zaštitu podataka. Odluku (koju čini obrazloženo mišljenje Odbora za zaštitu podataka i konačna odluka voditelja obrade) ispitanik može osporavati podnošenjem zahtjeva predsjedniku Ureda za pokretanje arbitražnog postupka utvrđenog člankom 52. DPR-a ili utjecanjem Upravnom sudu Međunarodne organizacije rada.
66. U skladu sa Smjernicama EDPB-a, Referentnim dokumentom o primjerenosti i sudskom praksom Suda EU-a, nadzorno tijelo ima obvezujuće ovlasti jer je to ključni čimbenik u osiguravanju učinkovitosti nadzornog mehanizma.
67. EDPB napominje da su mišljenja koja Odbor za zaštitu podataka daje u kontekstu rješavanja pritužbi i dalje neobvezujuća. Iako zaključci i preporuke službenika za zaštitu podataka, nakon istraga i revizija moguće pokrenutih na zahtjev Odbora za zaštitu podataka, mogu postati obvezujući nakon što ih Odbor za zaštitu podataka odobri, čini se da se ne primjenjuju na slučajeve pokrenute na temelju članka 50. Opće uredbe o zaštiti podataka, tj. na pritužbe ispitanika.
68. S obzirom na prethodno navedeno, EDPB poziva Komisiju da provjeri jesu li ovlasti Odbora za zaštitu podataka obvezujuće u kontekstu rješavanja pritužbi u skladu s člankom 50. DPR-a te da osigura da one budu obvezujuće, kao i da procijeni bi li se u tu svrhu mogle predvidjeti dodatne zaštitne mjere.
69. Međutim, EDPB pozdravlja činjenicu da se na odluke voditelja obrade na temelju članka 50. stavka 6. DPR-a može podnijeti žalba jer se time ispitanicima osiguravaju potrebni mehanizmi pravne zaštite te se omogućuje izvršenje odluke nadzornog tijela.
70. Osim toga, EDPB pozdravlja činjenicu da i Odbor za zaštitu podataka može preporučiti naknadu imovinske ili neimovinske štete (članak 50. stavak 3. DPR-a).

2.4.4 Mehanizmi pravne zaštite i arbitraža

71. Prema Referentnom dokumentu o primjerenosti, ispitanicima bi se trebala osigurati učinkovita pravna zaštita, uključujući naknadu štete zbog nezakonite obrade njihovih osobnih podataka. To je ključni element koji mora uključivati sustav neovisnog presuđivanja ili arbitraže koji omogućuje isplatu naknade i, prema potrebi, izricanje sankcija.
72. EDPB napominje da, prema okviru EPO-a za zaštitu podataka, ispitanici imaju pravo zatražiti da delegirani voditelj obrade preispita obradu njihovih osobnih podataka ako smatraju da je došlo do povrede pravila o zaštiti podataka. To je preduvjet za podnošenje pritužbe Odboru za zaštitu podataka kao neovisnom nadzornom tijelu u skladu s člankom 50. DPR-a. Taj zahtjev predstavlja novinu u usporedbi sa sustavom EU-a za zaštitu podataka, kojom se, međutim, ne ugrožava razina zaštite koju pruža sustav EPO-a jer se njome ne utječe ni na provedivost prava ispitanika ni na njihovo pravo na naknadu štete.
73. U skladu s člankom 50. i člankom 52. stavkom 1. DPR-a, ako ispitanici nisu zadovoljni konačnom odlukom donesenom po okončanju postupka iz članka 50. DPR-a, mogu protiv te odluke podnijeti žalbu. Zaposlenici EPO-a mogu odluku osporavati pred Upravnim sudom Međunarodne organizacije rada. Svi drugi ispitanici mogu u roku od tri mjeseca podnijeti predsjedniku zahtjev za arbitražu.

74. EDPB pozdravlja odredbe koje se odnose na mehanizam pravne zaštite. Što se tiče arbitražnog mehanizma, EDPB napominje da je, ako sudski mehanizmi nisu dostupni zbog, primjerice, pravnog položaja voditelja obrade kao međunarodne organizacije, moguće predvidjeti alternativne mehanizme rješavanja sporova. Ti alternativni mehanizmi rješavanja sporova moraju ispitaniku pružiti jamstva koja su u načelu istovjetna onima propisanim člankom 47. Povelje³⁰. Stoga odredbe o alternativnom mehanizmu ne predstavljaju same po sebi inherentan razlog za zabrinutost ili problem³¹ pod uvjetom da arbitraža (i) jamči neovisno i nepristrano presuđivanje u skladu s načelima zakonitog postupanja, (ii) je obvezujuća za voditelja obrade (EPO)³², omogućuje (iii) naknadu štete i (iv), prema potrebi, izricanje sankcija.
75. Slično tomu, Europski sud za ljudska prava presudio je da se učinkoviti pravni lijekovi mogu osigurati „drugim razumnim pravnim sredstvima” kao što je arbitraža³³.
76. EDPB sa zadovoljstvom konstatira da su pravnim okvirom EPO-a predviđena (i) pravila za osiguranje neovisnosti arbitra (članak 52. stavak 3. DPR-a), (ii) obvezujući karakter arbitražnog mehanizma (članak 52. stavak 1. DPR-a) kao i (iii) pravo na naknadu štete pretrpljene zbog kršenja pravila o zaštiti podataka (članak 53. DPR-a) te (iv), prema potrebi, izricanje sankcija (članak 11. arbitražnih pravila Europskog arbitražnog suda³⁴).
77. Nadalje, EDPB pozdravlja činjenicu da troškove arbitraže snosi EPO, čime se ispunjava zahtjev da pravni lijekovi kojima se ostvaruju prava ispitanika ne smiju uključivati previsoke troškove³⁵.

3. PRISTUP OSOBNIM PODATCIMA KOJA SU TIJELA JAVNE VLASTI PRENIJELA IZ UNIJE EUROPSKOJ PATENTNOJ ORGANIZACIJI I NJIHOVO KORIŠTENJE

78. EDPB prethodno ističe da se u ovom slučaju procjena pristupa tijela javne vlasti osobnim podacima prenesenima iz Unije i njihova korištenja razlikuje od odgovarajuće procjene razine zaštite koju pruža treća zemlja. Umjesto ocjenjivanja mjerodavnih propisa i praksi trećih zemalja u vezi s vladinim pristupom, konkretan scenarij donošenja odluke o primjerenosti zaštite osobnih podataka koju pruža međunarodna organizacija zahtijeva preispitivanje pravila kojima se određuje kako ta organizacija obrađuje zahtjeve tijela vlasti za pristup osobnim podacima, uključujući, osobito, mogućnost odbijanja

³⁰ Sud EU-a, 16. srpnja 2020., presuda u predmetu C-311/18, Data Protection Commissioner protiv Facebook Ireland Ltd i Maximilliana Schremsa („Schrems II”), točke 96. i 186. i dalje.

³¹ Referentni dokument Radne skupine iz članka 29. o primjerenosti donesen 28. studenog 2017., kako je zadnji put revidiran i donesen 6. veljače 2018., Smjernice 2/2020 o članku 46. stavku 2. točki (a) i članku 46. stavku 3. točki (b) Uredbe 2016/679 za prijenose osobnih podataka između tijela javne vlasti i javnih tijela EGP-a i izvan EGP-a, verzija 2.0, donesene 15. prosinca 2020., točke 53. i 75.

³² Sud EU-a, 6. listopada 2015., presuda u predmetu C-362/14, Maximilian Schrems protiv Data Protection Commissioner („Schrems”), točke 41. i 95.; Sud EU-a, 16. srpnja 2020., presuda u predmetu C-311/18, Data Protection Commissioner protiv Facebook Ireland Ltd i Maximilliana Schremsa („Schrems II”), točke 186., 187., 189., 195. i dalje.

³³ ESLJP, peti odjel, odluka, zahtjev br. 415/07. Roland KLAUSECKER protiv Njemačke, dostupno na sljedećoj poveznici: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-151029%22%7D>.

³⁴ Arbitražna pravila Europskog arbitražnog suda dostupna su na sljedećoj poveznici: <https://cour-europe-arbitrage.org/arbitration-rules/>

³⁵ Radna skupina iz članka 29., WP 254 rev.01, donesen 28. studenog 2017. kako je zadnji put revidiran i donesen 6. veljače 2018., koji je potvrdio EDPB, t. 4.

takvih zahtjeva i pravila prema kojima se to čini. Stoga se, kad je riječ o pristupu tijela vlasti podacima, standard prema kojem se ocjenjuje načelna istovjetnost razlikuje od prethodnih odluka o primjerenosti.

79. Nadalje, EDPB odmah na početku općenito konstatira da prema dodatnim objašnjenjima Komisije, EPO još nije zaprimio nijedan zahtjev za pristup podacima u svrhu izvršavanja zakonodavstva ili nacionalne sigurnosti.
80. Činjenica da EPO-u dosad nije podnesen nijedan zahtjev za potrebe izvršavanja zakonodavstva ili nacionalne sigurnosti implicira da pravila primjenjiva u takvim slučajevima još nisu u tom pogledu ispitana u praksi. Stoga EDPB potiče Komisiju da prati hoće li EPO primiti i jedan takav zahtjev u budućnosti kao i način na koji će se mjerodavna pravila provoditi u konkretnom kontekstu. Komisija bi prije svega mogla razmotriti kako se pravila i standardi EPO-a primjenjuju na zahtjeve tijela za izvršavanje zakonodavstva i obavještajnih agencija, kao što je zahtjev za dokazivanje potrebe prijenosa podataka za konkretnu svrhu koji proizlazi iz EPO-ove obveze suradnje (članak 8. stavak 3. DPR-a). Takvi će dokazi pak biti osnova za EPO-ovo preispitivanje potrebe i proporcionalnosti slanja podataka (članak 8. stavak 4. DPR-a)³⁶.

3.1 EPO-ova obrada zahtjeva tijela vlasti za pristup osobnim podacima

81. U nacrtu odluke navodi se da pravni okvir na temelju kojega EPO ocjenjuje i odgovara na zahtjeve tijela javne vlasti koji se odnose na osobne podatke proizlazi iz PPI-ja, zahtjeva iz DPR-a u pogledu slanja i prijenosa osobnih podataka i međunarodnog javnog prava³⁷. Iako se taj okvir općenito primjenjuje na zahtjeve i država ugovornica i država koje nisu ugovornice, konkretnim odredbama uspostavlja se drukčiji režim za zahtjeve koje izdaju tijela javne vlasti država ugovornica, s jedne strane, i država koje nisu ugovornice, s druge strane.
82. Kad je riječ o državama ugovornicama, imuniteti EPO-a utvrđeni u PPI-ju (vidjeti t. 14.) dopunjeni su obvezom suradnje. Člankom 20. stavkom 1. PPI-ja propisano je da EPO „u svakom trenutku surađuje s nadležnim tijelima država ugovornica kako bi se olakšalo pravilno sudovanje, osiguralo poštovanje policijskih propisa i propisa koji se odnose na javno zdravlje, inspekciju rada ili drugo slično nacionalno zakonodavstvo te kako bi se spriječila svaka zlouporaba povlastica, imuniteta i pogodnosti predviđenih ovim Protokolom”³⁸. U tu svrhu te kako je predviđeno člankom 3. stavkom 1. točkom (a) PPI-ja, EPO se može odreći imuniteta od sudbenosti i izvršenja kako bi odgovorio na zahtjeve tijela vlasti za pristup. EDPB s pravom ističe da se doista čini neizbježnim predvidjeti mehanizme suradnje s tijelima javne vlasti iz država ugovornica, koji u određenim slučajevima čak mogu služiti interesima ispitanika, npr. kad je riječ o socijalnim naknadama i pitanjima u vezi s osiguranjem osoblja EPO-a. Međutim, u članku 20. stavku 1. PPI-ja postavlja se pitanje, posebno u pogledu zahtjeva za pristup u svrhu izvršavanja zakonodavstva i nacionalne sigurnosti, kako je obveza suradnje povezana s pojmom imuniteta odnosno kakvo je njihovo međudjelovanje. Komisija je navela da se pravila EPO-a o suradnji moraju tumačiti kao dio šireg općeg načela imuniteta te bi stoga EPO bio u mogućnosti odbiti zahtjeve u prethodno navedene svrhe neovisno o članku 20. stavku 1. PPI-ja. EDPB poziva Komisiju da u odluci dodatno pojaśni to pitanje.

³⁶ O pravnom okviru za slanje podataka vidjeti i točke 56. i 57. ovog mišljenja.

³⁷ Vidjeti uvodnu izjavu 96. nacrta odluke.

³⁸ Prema dodatnim informacijama koje je dostavila Komisija, EPO do sada nije primijenio ovlast na temelju članka 20. stavka 2. i članka 25. PPI-ja kako bi sklopio dopunske sporazume s jednom ili više država ugovornica za potrebe izvršavanja zakonodavstva ili nacionalne sigurnosti.

83. Odluku o zahtjevu za suradnju donosi predsjednik Ureda prema, kako je navedeno u nacrtu odluke, svojoj slobodnoj ocjeni³⁹. Iako se u nacrtu odluke upućuje na članak 3. stavak 1. točku (a) PPI-ja kao na pravnu osnovu za ukidanje imuniteta Organizacije, u njemu se jasno ne utvrđuje odredba kojom se predsjedniku daje predmetna diskrecijska ovlast i određuju kriteriji za izvršavanje te diskrecijske ovlasti pri odlučivanju o zahtjevu za suradnju. EDPB napominje da je, u skladu s člankom 19. stavkom 2. PPI-ja, predsjednik „dužan ukinuti imunitet ako smatra da takav imunitet sprečava normalno funkcioniranje pravosuđa te da ga je moguće ukinuti bez štete za interese Organizacije”. Tim se zahtjevom nameću dodatna pitanja o doseg u predsjednikovih diskrecijskih ovlasti. Slijedom toga te nastavno na prethodnu točku, EDPB poziva Komisiju da u odluci pojasni te aspekte.
84. Ako EPO odluči udovoljiti zahtjevu države ugovornice za pristup u skladu s člankom 20. stavkom 1. PPI-ja, primjenjuju se zahtjevi iz DPR-a u pogledu slanja podataka (vidjeti t. 38. i sljedeće točke)⁴⁰. Ta su pravila primjenjiva na sve države ugovornice bez obzira na to je li država ugovornica država članica EGP-a ili se s aspekta prava EU-a o zaštiti podataka smatra trećom zemljom. Međutim, za razliku od režima za prijenos podataka tijelima javne vlasti izvan država ugovornica EPO-a, pravila za slanje podataka izrijekom ne zahtijevaju da u zemlji primateljici bude osigurana primjerena razina zaštite prenesenih podataka⁴¹. U tom pogledu EDPB želi podsjetiti na svoje Smjernice o članku 48. Opće uredbe o zaštiti podataka⁴², u kojima se navodi da „*ako se podatci koji se obrađuju u EU-u prenose ili otkrivaju na zahtjev tijela treće zemlje, takvo otkrivanje podliježe Općoj uredbi o zaštiti podataka i predstavlja prijenos u smislu poglavlja V. To znači da, kao i za svaki prijenos koji podliježe Općoj uredbi o zaštiti podataka, mora postojati pravna osnova za obradu iz članka 6. i osnova za prijenos iz poglavlja V.*”⁴³ U tom pogledu EDPB ponavlja svoj zahtjev za pojašnjenje iz točke 41. i poziva Komisiju da pojasni koje se zaštitne mjere primjenjuju i u pogledu prijenosa na temelju zahtjeva tijela vlasti za pristup, posebno zahtjeva za potrebe izvršavanja zakonodavstva i nacionalne sigurnosti. Valja osigurati da su zahtjevi iz poglavlja V. Opće uredbe o zaštiti podataka, u mjeri u kojoj je to potrebno za utvrđivanje načelne istovjetnosti, u dovoljnoj mjeri uzeti u obzir, među ostalim u slučajevima u kojima pojam trećih zemalja u pravu EU-a o zaštiti podataka i onaj u pravnom okviru EPO-a nije posve podudaran⁴⁴.
85. Iako EDPB priznaje da je u Objašnjenju EPO-a o slanju i prijenosu osobnih podataka navedeno da „*kako bi se pružila odgovarajuća jamstva kao instrumenti za slanje podataka, u provedbene bi instrumente, kao što su memorandum i razumijevanju ili administrativni dogovori, trebalo uvrstiti posebne odredbe o zaštiti podataka*”⁴⁵, u praksi takvi instrumenti možda neće biti provedivi u odnosu na tijela za izvršavanje zakonodavstva i nacionalne sigurnosne agencije. Stoga EDPB smatra da bi Komisija trebala posvetiti posebnu pozornost slanju osobnih podataka državama ugovornicama koje nisu članice EGP-a, osobito kad se oni šalju u svrhu izvršavanja zakonodavstva i nacionalne sigurnosti.
86. Budući da ne postoji pravni instrument kojim se posebno uređuje kako EPO obrađuje zahtjeve tijela javne vlasti država koje nisu ugovornice, primjenjuju se opća pravila o prijenosu iz DPR-a, koja su vrlo slična onima iz poglavlja V. Opće uredbe o zaštiti podataka (vidjeti točke 35. i 36.).

³⁹ Vidjeti uvodnu izjavu 97. nacrtu odluke.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Vidjeti uvodne izjave od 63. do 65. nacrtu odluke i članak 8. DPR-a.

⁴² Smjernice EDPB-a 02/2024 o članku 48. Opće uredbe o zaštiti podataka, donesene 2. prosinca 2024.

⁴³ Ibid., t. 9.

⁴⁴ Iako EDPB potvrđuje da su sve države ugovornice stranke EKLJP-a i Konvencije br. 108, EDPB podsjeća da ratifikacija takvih instrumenata sama po sebi nužno ne osigurava načelno istovjetnu razinu zaštite jer će to prvenstveno ovisiti o njihovoj konkretnoj provedbi u svakoj zemlji.

⁴⁵ [EPO-ovo slanje i prijenos osobnih podataka, Objašnjenje, verzija iz siječnja 2024.](#), str. 6.

3.2 Ograničenje prava ispitanika

87. Člankom 25. DPR-a predviđeno je da se, pod uvjetima koji u velikoj mjeri odražavaju zahtjeve iz članka 23. Opće uredbe o zaštiti podataka, posebnim pravnim odredbama u pravnom okviru EPO-a može ograničiti primjena prava ispitanika (vidjeti t. 33. i sljedeće točke). U kontekstu vladina pristupa EDPB napominje da se ograničenje sadržano u Okružnici br. 420 točki (h) može tumačiti široko jer se ono općenito odnosi na scenarije „*pružanja pomoći nadležnim tijelima javne vlasti ili primanja pomoći od njih, među ostalim od država ugovornica EPO-a i međunarodnih organizacija*”. Iako priznaje da je područje primjene te odredbe ograničeno na osoblje EPO-a, EDPB poziva Komisiju da prati njezinu praktičnu primjenu.

4. PROVEDBA I PRAĆENJE PROVEDBE NACRTA ODLUKE

88. Kad je riječ o praćenju i preispitivanju odluke o primjerenosti, EDPB napominje da je, u skladu sa sudskom praksom Suda EU-a, „s obzirom na činjenicu da je razina zaštite koju pruža treća zemlja ili međunarodna organizacija podložna promjeni, Komisija, nakon donošenja odluke o primjerenosti na temelju članka 45. Opće uredbe o zaštiti podataka, dužna periodično provjeravati činjeničnu i pravnu opravdanost utvrđenja o odgovarajućoj razini zaštite koju osigurava predmetna treća zemlja ili međunarodna organizacija. Takva provjera se u svakom slučaju nameće kad na temelju indicija nastane sumnja u tom pogledu”⁴⁶.
89. EDPB smatra da će tijekom sljedećih periodičnih preispitivanja posebnu pozornost trebati posvetiti nadzornoj funkciji, a posebno izvršavanju istražnih i korektivnih ovlasti, kao i pristupu tijela vlasti podacima prenesenima iz EU-a EPO-u. Isto tako, Komisija bi tijekom praćenja provedbe odluke o primjerenosti trebala posvetiti dodatnu pozornost razvoju pravila kojima se dopunjuje DPR, kao što su „*Odluka predsjednika Europskog patentnog ureda od 12. srpnja 2024. o provedivosti preporuka službenika za zaštitu podataka koje podržava Odbor za zaštitu podataka u okviru revizija i inspekcija u području zaštite podataka*”, „*Nadzor zaštite podataka – kako službenik za zaštitu podataka provodi revizije i inspekcije u području zaštite podataka*” i „*EPO-ovo slanje i prijenos osobnih podataka, Objašnjenje*”, verzija iz siječnja 2024.
90. EDPB napominje da će se, u skladu s člankom 45. stavkom 3. Opće uredbe o zaštiti podataka, preispitivanje zaključka o primjerenosti provoditi barem svake četiri godine.
91. Kad je riječ o praktičnom sudjelovanju EDPB-a i njegovih predstavnika u pripremi i provedbi budućih periodičnih preispitivanja, EDPB ponavlja da bi mu svu mjerodavnu dokumentaciju, uključujući prepisku, trebalo u pisanom obliku dostaviti dovoljno vremena prije samih preispitivanja.

⁴⁶ Sud EU-a, 6. listopada 2015., presuda u predmetu C-362/14, Maximilian Schrems protiv Data Protection Commissioner („Schrems”), t. 76. Vidjeti i nacrt odluke, uvodna izjava 105. i članak 3. stavak 5.

92. EDPB pozdravlja činjenicu da se nacrtom odluke predviđa sudjelovanje EDPB-a na sastanku koji organiziraju Komisija i EPO i koji je posvećen preispitivanju načina na koji funkcionira odluka o primjerenosti.

Za Europski odbor za zaštitu podataka

Predsjednica

(Anu Talus)